

N:o 110.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 9 maj 1894.
 — — — — Andra Kammaren den 9 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående villkoren för försäljning af bränvin.

(Bevillningsutskottets betänkande n:o 15.)

Till Konungen.

Efter verkställd granskning af gällande bestämmelser angående villkoren för försäljning af bränvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker får Riksdagen härmed för Eders Kongl. Maj:t anmäla de beslut, hvartill samma granskning gifvit anledning.

I en inom Riksdagen väckt motion har framhållits, huru som lagstiftningen till förmån för inskränkning i handeln med spirituösa drycker på ett förderligt sätt kringginges derigenom att bränvinsförsäljarne genom resande agenter droge omkring i landet från by till by och frestade folket att låta anteckna sig för större eller mindre quantiteter spirituösa samt såmedelst ersatte de indragna försäljningsställena.

Då — så länge den i art. 17 i den mellan de förenade rikena Sverige-Norge samt Frankrike gällande handelstraktat intagna bestämmelse derom, att franska handelsresande, som för franska handelshus färdas inom de förenade rikena, skola ega upptaga beställningar med eller utan prof, är gällande — de franska handelsresandena ej kunna

betagas rätten att i Sverige genom reseombud upptaga beställningar på brännvin, torde, för att de anmärkta missförhållandena -- hvilka visserligen äro af den beskaffenhet, att åtgärder till deras undaurödjande äro af behovet påkallade -- skola kunna på ett fullt effektivt sätt och på samma gång utan åsidosättande af de svenska försäljarnes rätt afhjelpas, blifva erforderligt, att viss ändring i art. 17 i franska handels-traktaten först vidtages; och anser Riksdagen, att lämpligaste åtgärden för ernående af det åsyftade målet vore, om den enligt nämnda art. franska handelsresande medgifna rättighet att upptaga beställningar blefve, hvad Sverige angår beträffande brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, inskränkt derhän, att sådana beställningar icke finge upptagas hos andra än innehafvare af brännvinsförsäljnings-rättigheter, så vida icke kvantiteten uppginge minst till det enligt gällande brännvinsförsäljningsförordning vid partihandel tillåtna minsta försäljningsbelopp eller 250 liter. Riksdagen håller ock före, att underhandlingar i sådant syfte med Frankrike skulle så mycket lättare leda till afsedt resultat, som spritvaruhandeln på Sverige torde för Frankrike hafva sin hufvudsakliga betydelse genom de affärer, franska handelshus ingå med svenska brännvinsförsäljare, men de affärer af ifrågavarande slag deremot, hvilka de franska spritvaruhandlarna avsluta direkt med den konsumerande allmänheten, torde vara af jemförelsevis ringa omfattning.

Riksdagen anser sig här jemväl böra framhålla, att bestämmelser, i viss mån motsvarande de af Riksdagen ofvan förordade, redan förefinnas i vårt grannland Norge. I en lag af den 8 augusti 1842, hvilken lag ännu lär ega gällande kraft, stadgas nemligen följande:

»Omreisende Handelsmænd eller Handelsbetjente, vare sig indenlandske eller udenlandske, maa ikke modtage Bestillinger paa udenrigske Varer uden i Rigets Kjøbstæder og heller ikke der i mindre Partier end efter denne Lovs 21 §, med mindre Bestillinger gjøres af en paa Stedet handelsberettiget.»

På grund af hvad anfördt blifvit får Riksdagen anhålla, det tacktes Eders Kongl. Maj:t med Frankrike inleda underhandlingar i syfte, att den enligt art. 17 i gällande handelstraktat mellan de förenade rikena och Frankrike franska handelsresande medgifna rättighet att upptaga beställningar måtte, hvad Sverige angår beträffande brännvin och andra brända eller destillerade spirituösa drycker, inskränkas derhän, att sådana beställningar icke få upptagas hos andra än innehafvare af brännvinsförsäljningsrättigheter, så vida icke kvantiteten uppgår till minst 250 liter.

Af den utaf chefen för finansdepartementets kontroll- och justeringsbyrå för tillverkningsåren 1890—1891 och 1891—1892 afgifna berättelse framgår, att åtskilliga anmärkningar förekommit mot det sätt, hvarpå några af de enligt § 9 mom. 2 i bränvinsförsäljningsförordningen bildade bränvinsförsäljningsbolag utöfvat sin verksamhet. Om än för afhjelpande af flera af de sålunda anmärkta missförhållandena nu gällande bestämmelser i ämnet torde, derest desamma allenast behörigen iakttagas, vara till fyllest, synas dock vissa af de påpekade missförhållandena ådagalägga behovet af ändringars vidtagande i den rörande ifrågavarande bolag gällande lagstiftning.

I främsta rummet synes det Riksdagen nödigt, att af bränvinsförsäljningsförordningen med erforderlig tydlighet framgår, att dessa bolags ändamål icke är att förskaffa delegarne vinst eller att städerna derigenom skola tillskyndas förökade inkomster, utan endast att sätta städerna i tillfälle att i sedlighetens intresse ordna bränvinsförsäljningen, samt att i följd häraf den af några bland ifrågavarande bolag vidtagna åtgärden att å andra orter, än der de utöfva sina försäljningsrättigheter, genom kringresande agenter upptaga beställningar å bränvin, för framtiden förbjudes.

Derjemte synes böra tagas under ompröfning, huru vida icke en sådan anordning lämpligen kunde vidtagas, att ifrågavarande försäljningsbolag blefve aktiebolag. Genom en dylik anordning och då enligt gällande förordning angående aktiebolag stadfästelse å sådant bolags ordning skall sökas hos Eders Kongl. Maj:t, som dervid eger pröfva bolagsordningens öfverensstämmelse med nämnda förordning samt huru vida derutöver med afseende på vidden och beskaffenheten af bolagets rörelse särskilda bestämmelser må erfordras, skulle må hända vinnas ökad garanti, att lämpliga och för samtliga dessa bolag mera likformiga stadganden komme att i de särskilda bolagsordningarne intagas, och framför allt skulle härigenom en ökad kontroll å bolagen ernås. Då Eders Kongl. Maj:t väl i allmänhet uti ärenden af ifrågavarande slag komme att infordra vederbörande ortsmyndigheters utlåtande, torde äfven de å olika orter förekommande olika förhållanden vid pröfning af bolagsordningarne komma att vinna behörigt beaktande. Frånsedt emellertid frågan om hvilken bolagsform härutinnan må finnas vara den för ändamålet mest lämpliga, synes det dock Riksdagen vara af största vikt att för hvarje fall i bolagsordningarne inflyta bestämmelser derom, att *dels* bolagsdelegarnes antal skall vara så stort, att förefintliga stadganden angående styrelse, revision och bolagsstämma blifva fullt effektiva och bolagets verksamhet må kunna anses uppbäras af ett allmän-

nare sedligt intresse inom kommunen, dels delegarne skola utgöras företrädesvis af personer, hvilka äro bosatta inom den kommun, der bolaget har sin verksamhet, dels ock åt ifrågavarande bolags förvaltning gifves erforderlig offentlighet.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och med anledning af en inom Riksdagen väckt motion får Riksdagen anhålla, det tacktes Eders Kongl. Maj:t låta utreda, huru vida icke sådana ändringar i gällande lagstiftning angående öfverlåtelse af bränvinsförsäljningsrättigheter, hvarom stadgas i § 9 mom. 2 af bränvinsförsäljningsförordningen, lämpligen må kunna vidtagas, att det med dylik öfverlåtelse afsedda sedliga ändamål må kunna i högre grad än hittills ernås, samt derefter för Riksdagen framlägga förslag till de ändringar i lagstiftningen, hvar till utredningen kan föranleda.

§ 34 i bränvinsförsäljningsförordningen har följande lydelse:

§ 34.

1. Ej vare någon berättigad att söka betalning för bränvin, som blifvit vid utskänkning utborgadt.

2. Lag samma vare, då bränvin blifvit vid minuthandel till mindre belopp än tjugu liter utborgadt.

I syfte att än ytterligare inskränka kredithandeln med bränvin, på hvilken handels skadliga verkningar Riksdagens uppmärksamhet blifvit fäst, har Riksdagen med anledning af en derom väckt motion beslutit, att ofvanintagna § 34 skall erhålla följande förändrade lydelse:

§ 34.

1. Ej vare någon — — — utborgadt.

2. Lag samma vare, då bränvin blifvit vid minuthandel till mindre belopp än femtio liter utborgadt.

§ 31 i bränvinsförsäljningsförordningen är af följande lydelse:

§ 31.

I öppen salubod för handel med andra varor än bränvin äfven-

som vid auktioner vare bränvinsutdelning äfven utan betalning förbjuden.

I en inom Riksdagen väckt motion har framhållits, huru som missförhållanden uppstått derigenom, att vid handel med lappbefolkningen traktering med rusdrycker ofta eger rum. I syfte att motverka de sålunda påpekade missförhållandena har Riksdagen beslutit, att förutnämnda § 31 skall erhålla följande förändrade lydelse:

§ 31.

I öppen salubod för handel med andra varor än bränvin, vid auktioner äfvensom vid handel med lappbefolkningen vare bränvinsutdelning äfven utan betalning förbjuden.

Med anmälan af ofvannämnda, utaf Riksdagen beslutade förändringar i gällande bränvinsförsäljningsförordning, får Riksdagen anhålla, det täcktes Eders Kongl. Maj:t med godkännande af desamma låta dem till allmän efterrättelse kungöra.

Stockholm den 9 maj 1894.

Med undersåtlig vördnad.